

forlangt, hverken mere eller mindre, har jeg udtalt, er Betingelsen for, at der kan regieres i Landet, nemlig et Tillidsforhold til Folkethinget. Altsaa, der har det ærede Medlem taget feil, og hvorfor har han taget feil? Ganste simpelt, fordi han første Gang, han talte, tænkte paa den Tale, han senere vilde holde om mine Anstuelser i 1873. Men det er noget ganske Andet, min private Mening i 1873 om Folkethingsparlamentarismen kommer ikke Thinget ved, og den har Thinget aldrig gjort til sin, Thingets Flertal er aldrig gaaet ind paa den, og naar jeg taler paa et Flertals Begne, har jeg ikke noget at tale om den. Da det ærede Medlem imidlertid har fremdraget Sagen, vil jeg gjerne ind paa den, fordi det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) sagde, at mit Standpunkt fra 1873 var uholdbart. Jeg afbrød ham den Gang og sagde: Ja, det er utvivlsomt, thi det er ikke holdbart, naar man absolut vil stille saadanne Forhold paa Spidsen med den Forfatning, vi have. Mit Standpunkt er fra først af dette — det har jeg aldrig gjort nogen Hemmelighed af — at jeg hverken er nogen Tilhænger eller Beundrer af nogensomhelst Art af Parlamentarisme, og at jeg netop anser det for onskeligst og bedst, hvad jeg udtryffeligt sagde i 1873, at Udviklingen ledes fra Monarken. Men jeg har med det Samme udtryffeligt gjort opmærksom paa i 1873, at det maa ske indenfor Forfatningens Grændser og med forfatningsmæssige Midler. Det have de Herrer ikke villet. Det er ikke mig, der har drevet Tingene paa Spidsen, tværtimod, er der Røgen, der her paa Tirsdagen til enhver Tid og ofte med stor Bankelighed har gjort sit Mulige for, at det kunde gøres ad Overenskomstens og de mildest mulige Veie, saa er det mig, det ville de Herrer ikke kunne bestride. Men jeg vil villig tilstaa de Herrer, at naar alle Forsøg i saa Henseende vises tilbage, kommer der et Tidspunkt, hvor et saadant Standpunkt er uholdbart indenfor Forfatningen, hvor man, som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) meget rigtig sagde, maa vælge imellem dette: at opgive Bevillingsretten eller gaa ind paa en Folkethingsret, som de Herrer gjerne kunne betegne som Parlamentarisme, og som jeg ogsaa gjerne skal betegne saaledes for Korthedens Skyld, det vil altsaa sige: Folkethingets Ret til at forlange, at et Ministerium skal gaa af, naar det ikke er i Overensstemmelse med det. Det Tidspunkt maatte indtræde, og det er virkelig indtraadt. Jeg tror imidlertid, de Herrer ville komme til at fortryde det Valg, som de have truffet; de have nemlig truffet det Valg

at opgive Bevillingsretten for at bekæmpe Parlamentarismen, have truffet det Valg at støtte en Regjering, der tilfidesætter Bevillingsretten paa alle Punkter, for at bekæmpe Udviklingen i parlamentarisk Retning. Dette vil jeg ikke disputere med dem om nu; men jeg tror, at det er rigtigt, at der maa vælges, det er aldeles nødvendigt; thi saadanne mæglende Standpunkter kunne ikke holdes under de nuværende Forhold: man er nødsaget til at tage sin Position til den ene eller den anden Side. Jeg tror imidlertid, at de Herrer ville komme til bitterlig at fortryde, at de have valat at gaa til den Side, som fører til Konflikt imod Forfatningen; thi hvad de end tro, og hvorledes deres Møder end have været i Sommerens Løb, saa kan jeg dog forsikre de Herrer om, at, naar dette Valg skal finde Sted, saa faae de ikke blot ikke de fleste med dem, men heller ikke de bedste og hæderligste Kræfter her i Nationen; thi de Kræfter ville forstaa, at, hvor det dreier sig om den forfatningsmæssige Ret, der maa Symbohies og Meninger om, hvad der er det rigtigste, den idealeste Art af Forfatninger osv. forstumme. Overfor Retten gjælder der kun Et, nemlig Lydighed. De Herrer ville maafte først om meget lang Tid komme til at indse, at jeg har havt Ret heri; men jeg vilde ønske for dem, at de vilde indse det hurtigt, thi jo længere Tid der gaar, desto bitterere vil Erkjendelsen blive, naar den engang kommer.

Formanden (Berg): Jeg skal hermed afbryde Forhandlingerne for idag. Der er idag i Mødets Løb indtegnet 6 Talere, og 3 Talere have havt Ordet. Efter dette ville vi jo aldrig blive færdige. Der er ialt indtegnet 14 Talere, saa det vil tage nogle Dage ind i næste Uge, inden Forhandlingerne kunne sluttes. Jeg har imidlertid ment, at, forsaavidt vi ikke ere færdige Onsdag Eftermiddag Kl. 4, ville vi Onsdag faae et Aften- eller Natmøde.

Næste Møde vil blive afholdt Mandag Middag Kl. 1, og Dagsordenen vil da være:

Fortsettelse af første Behandling af:

Forslag til Finantslov for Finantsaaret fra 1ste April 1884 til 31te Marts 1885.

Mødet hævet Kl. 4. 22'.